SAMOSPRÁVA HISTÓRIA KULTÚRA ŠPORT ŠKOLSTVO DIANIE

KUBAŠSKÝ SPRAVODAJ

Noviny obce Spišské Bystré

ČÍSLO 4 | DECEMBER 2017 | ROČNÍK 2 NEPREDAJNÉ

Vážení spoluobčania, čitatelia!

Rok 2017 sa pomaly, ale nezadržateľne končí. Mnohým z nás sa v mysli vybavia posledné Vianoce, či oslavy Nového roka. S blížiacim sa záverom roka sa nám natíska aj otázka aký bol, urobil som všetko, čo som si predsavzal, naplánoval?

Z dôvodu plánovanej výstavby kultúrneho domu sme v tomto roku neinvestovali žiadne kapitálové finančné prostriedky do viditeľných investičných aktivít. Toto obdobie sme však využili hlavne na prípravu projektov, žiadostí o dotácie a žiadostí na aktuálne otvorené výzvy. Známe sú už aj prvé pozitívne výsledky. Finančné prostriedky sme žiadali na zvýšenie kapacít materskej škôlky (320 288 Eur) a rekonštrukciu telocvične ZŠ (150 000 Eur), kde práve tieto dva projekty boli vyhodnotené ako úspešné a v súčasnosti sme pred podpisom zmlúv o poskytnutí nenávratných finančných prostriedkov. Medzi ďalšie projekty, do ktorých sme sa zapojili, ale doposiaľ neboli vyhodnotené, bolo zníženie energetickej náročnosti požiarnej zbrojnice (229 805 Eur), rekonštrukcia interiéru zbrojnice (52 049 Eur) a modernizácia učební ZŠ (174 661 Eur).

Ako som už uviedol v úvode, našou hlavnou prioritou je výstavba dôstojného kultúrneho domu. Samotný projekt kultúrneho domu, ako ste už mohli vidieť, nadobudol reálnu podobu. Vzhľadom k finančnej náročnosti je potrebné vyriešiť túto otázku najmä z pohľadu dlhodobej finančnej zaťaženosti obce. Z dlhodobejších rozpracovaných projektov bola ukončená projektová dokumentácia pre územné rozhodnutie na realizáciu inžinierskych sietí a komunikácie na ulici Vodárenskej. Jedinou prekážkou na realizáciu je však majetkoprávne vysporiadanie pozemkov, kde sa vysporiadanie týka 78 parciel s 960 vlastníkmi. Bolo začaté vysporiadavanie (výkup) pozemkov k realizácii prepojenia ulíc Partizánska a Školská.

Taktiež pokračujeme s vysporiadávaním pozemkov vo vlastníctve obce, aj keď vzhľadom k rozsahu tejto problematiky a nedisciplinovanosti neoprávnených užívateľov táto téma nebude ešte dlho uzatvorená.

V oblasti kultúrneho a športového života obce organizovala a participovala na príprave viacerých podujatí, či už na súťaži vo varení guľášu, Dňa detí, Mesiaca úcty k starším, vítanie Mikuláša alebo na popularite stále naberajúcom Kubašskom festivale s Petrom Stašákom a Kubašskej 10-ky.

V nasledujúcom roku sa budeme snažiť uskutočniť naplánované tak, aby sme mohli byť spokojní sami so sebou. Iba v takomto duchu totiž dospejeme k tomu, aby sme mohli byť hrdí na našu obec, ktorá je zárukou zdravého, kultúrneho, spoločenského, duchovného i ekonomického rozvoja. Mojou snahou nebolo urobiť presný výpočet všetkého, čo sa v obci udialo, ale v hrubých ry-soch načrtnúť hlavné aktivity a naše smerovanie. Prajem Vám všetkým, milí spoluobčania, príjemné prežitie vianočných sviatkov v kruhu najbližších a úspešný vstup do Nového roku, všetko dobré, pevné zdravie, veľa Božieho požehnania a veľa osobných ako aj pracovných úspechov.

Mgr. Marián Luha, starosta obce

Prichádza sviatočný čas, na ktorý sa dlho teší každý z nás.
Vôňa koláčov vôkol sa rozlieha,
Vianočnej nálade každý z nás podlieha.
Zabudnime na smútok, zanechajme zvady, buďme k sebe milí, dobrí a majme sa radi.
Prišiel čas Vianočný, zvonček tíško cinká,
každému sa splní túžba, aspoň malilinká.
Šťastné a veselé želajme si spolu,
a potom spoločne k Štedrovečernému stolu.

Príjemné Vianočné sviatky a šťastný nový rok Vám praje vedenie obce a redakcia spravodaja.

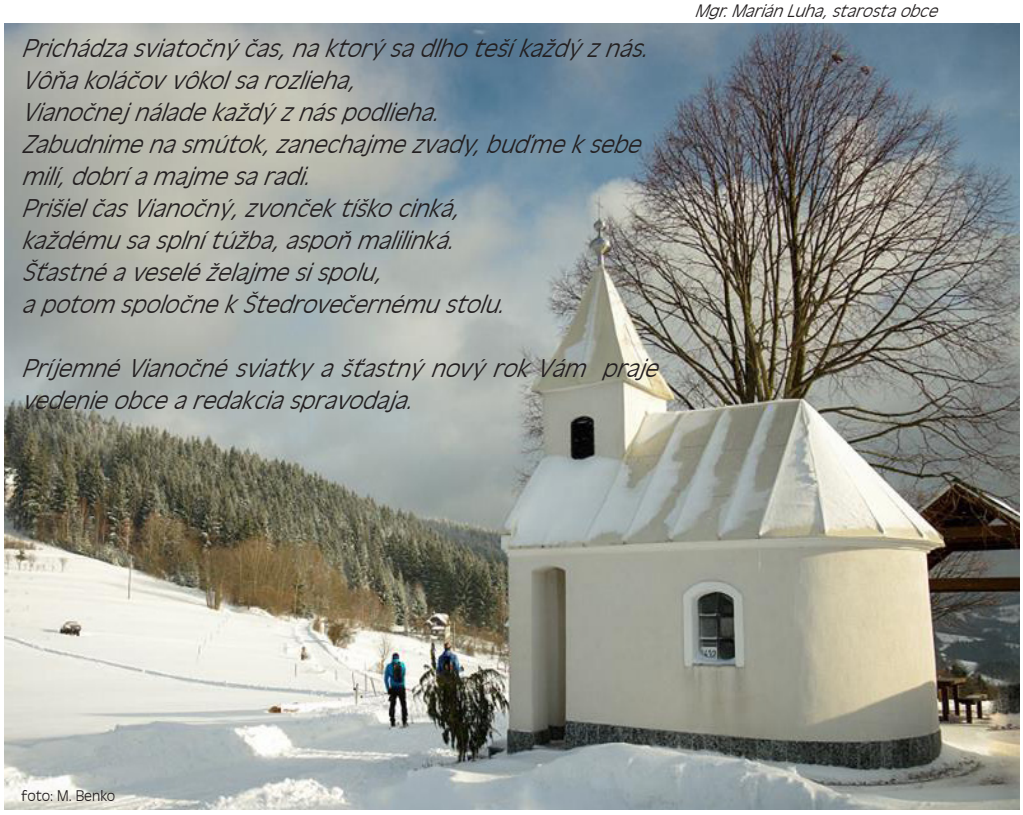

foto: M. Benko

Čaká nás vybavenie stavebného povolenia

Téma kultúrneho domu v našej obci je čoraz viac aktuálnejšia. Návrh rekonštrukcie bývalej materskej školy na priestory kultúrneho domu nadobúda reálnejšiu podobu. V čase uzávierky novín obec mala k dispozícii projekt pre územné rozhodnutie, ktorý rieši umiestnenie sály a príslušného vybavenia, parkovanie, umiestnenie hlavného vstupu i celkový vzhľad budovy. Prebieha vybavovanie potrebných vyjadrení rôznych inštitúcií a na stavebnom úrade začalo územné konanie. Stavebné povolenie by malo byť realitou začiatkom nastávajúceho roka. Možnosti umiestnenia (bývalé kino alebo bývalá škôlka) i celkového riešenia (novostavba alebo prístavba sály alebo rekonštrukcia niektorého objektu), boli viackrát prerokované s poslancami obecného zastupiteľstva a odborníkmi v oblasti urbanizmu a architektúry. Na základe zhodnotenia najmä z pohľadu urbanistického a finančného je najvhodnejším riešením rekonštrukcia bývalej materskej školy s rozšírením zo severnej strany. Rekonštrukcia je síce náročná a nevyspytateľná, avšak spomienka na starú škôlku ostane v podobe nového využitia pôvodnej budovy. Dominantou kultúrneho domu bude sála s pódiom s kapacitou na divadelné sedenie 180 miest, na stolovanie s tanečným parketom je navrhovaných 150 miest. Okrem sociálneho a technického zázemia je plánovaná aj kuchyňa. V podkroví vznikol priestor pre 12 izieb na krátkodobé ubytovanie. Hlavný vstup bude z ulice Michalská, parkovisko a malý parčík bude za kultúrnym domom. Vzhľadom na predbežne vyčíslené náklady vyplývajúce z projektovej dokumentácie je potrebné uviesť, že obec v súčasnosti nedisponuje finančnými prostriedkami v potrebnej výške. *K. Horáková*

Oprava kritického úseku cesty sa konečne realizuje

Po tom, čo začiatkom októbra prebehla rekonštrukcia vozovky medzi našou obcou a Popradom sa cestári 20. novembra pustili do opravy havarijného úseku, kde bola od leta zosunutá časť vozovky a priepust.

Rekonštrukcia prebieha bez uzavretia cesty, doprava je presmerovaná do jedného jazdného pruhu a riadená svetelnou signalizáciou, tak ako doteraz.

Práce by mali byť ukončené najneskôr začiatkom januára budúceho roka.

Podľa slov riaditeľa Správy a údržby ciest Prešovského samosprávneho kraja pre oblasť Poprad, Mariána Barillu, práce sa budú realizovať za každého počasia.

Problém môže nastať až v záverečnej fáze pri pokládke asfaltového povrchu, kedy sa vyžadujú vhodné teplotné a poveternostné podmienky.

Celý proces opravy zdržalo vypracovanie projektovej dokumentácie a verejné obstarávanie zhotoviteľa.

Spracovala P. Orolínová podľa zdroja: Korzár Spiš

Z rokovaní obecného zastupiteľstva

Na zasadnutí 8. septembra zložil sľub poslanca ďalší náhradník Pavol Jurčo, ktorý sa ujal výkonu funkcie po vzdaní sa mandátu Ing. Martina Lopušeka. Prerokované boli tiež žiadosti o odkúpenie pozemkov a spolufinancovanie projektov, na realizáciu ktorých obec žiada nenávratné finančné prostriedky (NFP) z európskych fondov a štátneho rozpočtu. Koncom septembra sa poslanci stretli ešte raz, aby prerokovali informáciu o tom, že obec získala NFP na prístavbu a nadstavbu materskej školy a potvrdili povinné spolufinancovanie obce. V októbri okrem majetkových záleži tostí bola na programe Konsolidovaná výročná správa obce za rok 2016 a bod Komisie pre rozvoj a plánovanie vo veci prípravy vypracovania vykonávacieho plánu a rozpočtu na rok 2018.

Na poslednom zasadnutí 8. decembra boli prerokované návrhy všeobecne záväzných nariadení, majetkovoprávne záležitosti, správa veliteľa DHZO a bol schválený najdôležitejší dokument obce – rozpočet na rok 2018.

Tento rok končí funkčné obdobie hlavného kontrolóra obce Ing. Jána Šimonoviča. Na základe výsledkov volieb konaných na zasadnutí obecného zastupiteľstva bude funkciu hlavnej kontrolórky nasledujúcich šesť rokov vykonávať Ing. Veronika Hoffmanová. *K. Horáková*

Obec má svoje logo

Originálne, zaujímavé, moderné a zároveň vystihujúce históriu i súčasnosť obce, také je logo obce, ktoré definitívne vybrala päťčlenná komisia, ktorú menoval starosta. Komisia vyberala z návrhov, ktoré sa v ankete umiestnili na prvých troch miestach. Štyri z piatich hlasov získal návrh loga č. 2, ktoré aj v ankete na stránke obce počas mesiacov máj - júl získalo najviac hlasov (525). Autorom tohto loga je Ing. arch. Miroslav Beličák *P. Orolínová*

SPIŠSKÉ BYSTRÉ

Uzávierka nasledujúceho čísla je 25.2.2018

F kudźelnej izbe

Dakedi v našej dźedźine namesto zabavi postačovalo, ket bula „kudźelna izba". V Kubachoch buľi dve take izbi. Jedna u Adamka – Greňa u Ištvanka. To bula taka mala izbietka, čo ľedva stala a v chterej žila jedna stara chudobna vdova, čo pasla huśi. Aj ona šak chcela z dačeho žić. A žebi śe jej žilo ľachši, ta povoľila, žebi śe u ňej po večeroch schadzaľi slobodne paropci a ďefčata z dolneho konca dźedźini, chtere jej za to, že im povoľila v izbe prasć, doňesľi muki, masći, slaňiny, gruľof i petroľej do lampi. Choťjak sebe znaľi pozhaňać tote veci. Ďefčata pošli večer do dvora ku paropkom, chtere chodziľi do kudźelnej izbi a sproboval'i dačo z teho dvora abo špajzu ukradnuć a donesć do kudźelnej izbi. Ta podonašaľi rećaze, lece z voza i koľesa. Ket paropci chceľi toto šitko nazat dostać, ta muśeľi zaplaćić.

Za peňaze potym ďefčata pokupiľi petroľej, cukre a dačo daľi aj starej vdove na keľčik. Druha taka kudźelna izba bula u Ľadňika (pozn. red. dnes ul. Partizánska, kde stojí dom p. Jána Petruľu). Paropci, doňesľi z ľesa dreva, potym ho rezaľi, rubaľi a kuriľi s ňim, žebi ňebula v izbe źima. Do kudzelnej izbi śe chodzilo kolo piatej večer a domu, ket zvonar odbijal dzeveć hodzin. Ftedy každy parobok odprovadzal domu totu svoju. Tu se skľapkaľi mlade doviedna a ket temu nebraňili majetki, ta bula z teho i svaďba. Majetki buľi ftedy rozhodujuce pre sobaš. Šak keľo razi śe stalo, že rodiče richtovaľi svaďbu svojej Hany s Janom ot suseda, ňelem pre to, že bivaľi pri sebe, aľe pre to, že roľe buľi jedna pri druhej. Aš po sobašu se medza rozorala a z dvoch malych roľoch bula jedna vjača.

F kudzelnej izbe se prevadzaľi aj choťjake čari, zviki, ľal śe cin, variľi haluški. Joj, mladež bula ftedy bars vesela. Radovala śe zo svojho mladeho veku. Ta našo stare maćere a otcove robiľi choťjake čari, veriľi v strigi a inšo. Jedna stara ćetka od Uhrina taktu spominaľi na strigi: „Ta či veriće, či ňe, je temu verim, že strigi buľi a aj su. Strigi chodzili popot obloki a hvareľi: ´Berem požitok, aľe ňe šitok´. Druhe hvareľi: ´Ide žobrak popot oblak, spjeva sebe božske slova...´" Škoda ľem, že o tom šitkom, tak malo zname... Kebi zme ľem vjacej sluchaľi a ľepši sebe pametaľi, čo nam našo stare rodiče rečovaľi a na čo furt spominaľi... *Z obecnej kroniky spracovala: P. Šimonovičová*

60. výročie založenia Poľnohospodárskeho družstva Spišské Bystré

Kubašania mali pôdu radi, radi na nej pracovali, a preto sa myšlienka založenia družstva v našej obci len ťažko ujímala. Nadriadené orgány si zaumienili za každú cenu v rámci socializácie zriadiť v obci družstvo, nuž vybrali sa cestou nátlaku na občanov vo forme predpisovania vysokých dodávok, ktoré väčšina miestnych roľníkov nedokázala plniť. Neplnenie dodávok malo dopad najmä na prídely cukru a obuvi, ktoré boli ľuďom odopreté. Rovnako sa to prejavilo aj na domácich zakáľačkách. Ľudia nedostali zakáľací list, preto sa zakáľalo načierno. Kontrolóri pri zistení čiernej zakáľačky vyrubovali vysoké pokuty a neraz zhabali i mäso. Dňa 13.12.1950 sa utvoril Prípravný výbor JRD (Jednotné roľnícke družstvo), no ľudia i naďalej vzdorovali. V susedných obciach už boli družstvá založené, no ich výsledky Kubašanov nepresvedčili, a tak sa trápili sami ďalej.

Postupne pod rôznym nátlakom, ako aj za rôznych okolností roľníci podpisovali prihlášky do JRD. Dňa **8. septembra 1957** sa uskutočnila zakladajúca členská schôdza JRD v Kultúrnom dome v Spišskom Bystrom, na ktorej sa zúčastnilo 107 členov, asi 120 zvedavcov z radov občanov a nadriadené orgány (predseda ONV Berník, pracovníci ONV Fáber a Malatin). Schôdza začala v pomerne napätej atmosfére, no postupne sa podarilo ľudí utíšiť. Za prvého pred-sedu bol väčšinou hlasov zvolený **Ján Martinko** (č. d. 244) a pristúpilo ďalších 169 členov. Schôdza, ktorá trvala do 23.00h, síce skončila, no mysle ľudí sa neupokojili, každý pozeral do neistej budúcnosti, keďže väčšina nešla do družstva z presvedčenia a s riadením družstva nemal nikto skúsenosti. Hoci mali ľudia obavy, vedeli, že robiť musia a roboty sa nebáli, no spokojní neboli a schôdze sa konali na dennom poriadku. V r. 1973 sa konala spoločná schôdza s členmi JRD z Kravan, kde sa vyhlásilo zlúčenie obidvoch družstiev na podnet „zhora" a zároveň sa uznieslo, aby sa spoločné družstvo nazývalo „Mier". Na popud členov JRD Kravany došlo v r. 1990 k rozdeleniu JRD Mier na Poľnohospodárske družstvo Spišské Bystré a Poľnohospodárske družstvo Kravany. V súčasnosti sa z bývalého JRD Spišské Bystré vyprofiloval moderný podnik, na čele ktorého stojí od r. 2004 vo funkcii predsedu **Ing. Ján Lopuch.** *Z Kroniky PD Spišské Bystré spracovala: P. Šimonovičová*

Z kubašskeho šporhetu abo jag variľi našo stare maťere

Hurki

- ✓ meso
- ✓ kerf
- ✓ krupi
- ✓ vnutornosći zo sviňi
- ✓ otočki
- ✓ soľ, peper, česnok, majoranka – podľa chućі

Najskorej uvarime krupi, čo najviače (treba dać pozor, žebi neprihoreľi). Kerf chyćime a dame uvarić do misočki. Vnutornosći, meso varime f zabijačkovej poľefke. Časť vnutornosći a mesa zomeľeme na mľinku. Potym zomeľeme aj uvarenu kerf. Šitko dame do jedneho harenca, pridame soľ, peper, majoranku, česnok Šitko podľa chućі. Otočki pokrajeme a dame spuśćić na pec a potym zomeľeme a pridame tjež do harenca. Šitko zmiešame a potym s totu zmesu napolňime fľaki, chtere s každej strany zavjažeme s nitku. Na dešac minut vložime do vracej vody, žebi prevreľi. Potym vybereme a nahame vychladnuć.Na pekač dame šmaľec a pofkladame do ňeho hurki, chtere śe upeču.

Presmak (tlačenka)

- ✓ svinska hlava
- ✓ časć serca
- ✓ časć jaźika

Uvarime svinsku hlavu so sercom a jaźikom f paraku. Potym śe šitko uvarene poreže das tak na centimetrove – dvojcentimetrove kocki. V čistom harenčku sebe uvarime skvorki zo slaňini. Pridame soľ, peper, česnok a poľejeme vivarom zo skvorkoch. Premiešame a napolňime očiśćeni žaludok.. Žaludok potim zašijeme s ihlu ňitku a dame do paraka das na 15 minut varić. Potim vibereme a zaćažime s dačim ćažkim. Nahame vichladnuc a na druhi dzeň dame zaudzić do udzarňi.

Ta ňech vam šmakaju tote zabijačkove dobroti :)

foto: P. Orolinová

foto: P. Orolinová

Pán starosta pri príležitosti Mesiaca úcty k starším 23. októbra 2017 osobne zablahoželal najstarším obyvateľom našej obce, pani Anne Liptákovej (96) a pánovi Jozefovi Jurčovi (95), k ich životnému jubileu a poprial im hlavne veľa vitality a zdravia.

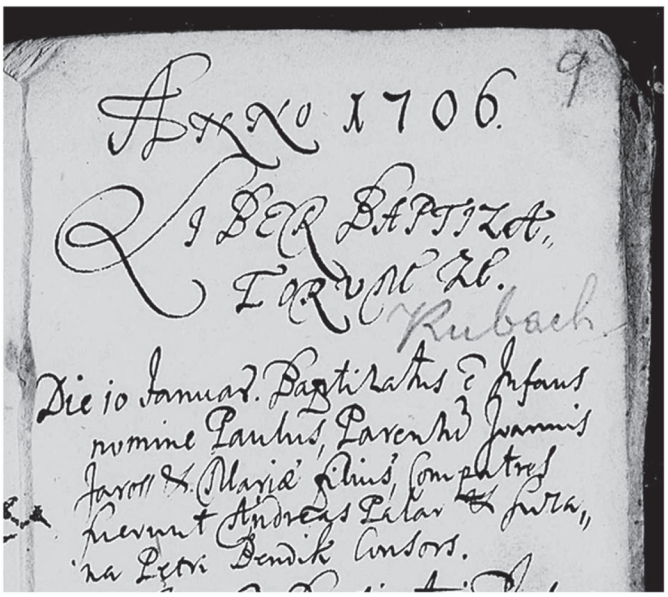

Úplne prvý záznam v kubašskej krstnej matrike je z 10.1.1706 o krste Pavla Jaroša, syna Jána a Márie. Krstnými rodičmi boli Andrej Palar a Zuzana, manželka Petra Bendika. Farnosť bola vtedy evanjelická a pastorom bol Andrej Simonides.*OR*

foto: M. Benko

Fotohádanka

Viete čo to je a kde to je ?

Správnu odpoveď napíšte mailom na spravodaj.sp.b@gmail.com alebo prineste priamo na obecný úrad do konca januára.
Vyžrebujeme jednu správnu odpoveď.
Výherca získa knihu s názvom Kniha o duši.

Milí, čitatelia, napíšte nám, čo v kubašskom nárečí znamenajú **„otočki a pokrutki“.** Správne odpovede zasielajte na emailovú adresu Kubašského spravodaja: spravodaj.sp.b@gmail.com do **28.12.2017 do 24:00 hod. Na neskôr doručené odpovede sa neprihliada!** Úspešný výherca získa darčekové balenie piva Steiger a jeho meno bude zverejnené na webovej stránke obce.

Krásu jesene si užili aj bežci

foto: P. Orolinová

foto: P. Orolinová

Mesiac október patrí v obci aj behu. Už po tretíkrát si milovníci tohto športu mohli vyskúšať svoje sily a kondičku na Kubašskej 10°, ktorá sa konala 7. októbra. Súťažiaci mali k dispozícii rôzne dlhé a náročné trate. Najdlhšia tohto ročníka merala 14.4 km, bola určená pre kategórie juniori/ky, muži, ženy a viedla Kozími chrbtami. „Krásna, no náročná" aj takto ju hodnotili viacerí skúsení a pravidelní účastníci tejto súťaže. Pre menej náročných bola k dispozícii v kategóriách ženy a muži podľa veku trať s dĺžkou päť kilometrov, dorast bežal dva kilometre a žiaci 800 metrov. Celkovým víťazom pretekov sa stal Peter Galik z AO Svit s časom 1h 12min a 59sek. Zo žien bola najrýchlejšia na 14,4 km Timea Mihoková z BK Poprad s časom 1:22:40. Z domácich mužov mal najlepší čas Šimon Knežník, ktorý v celkovom poradí skončil na 15. mieste z 34 súťažiacich. Ženy z našej obce v kategórii do 34 rokov reprezentovala najlepšie Marianna Šebestová, ktorá dobehla do cieľa za 1h 36min a 6sek a patrilo jej druhé miesto. Najrýchlejším juniorom na 14,4 km bol Martin Benda z BK Poprad a juniorkou, jedinou v tejto kategórii, bola Mária Jurčíková z L. Tepličky.

V kategórii ženy na 5 km získala bronz „Kubašanka" Denisa Lopušeková (čas 30min 4sek) druhá skončila Viera Olejárová (Poprad) a prvá Ivana Šoltýsová (BK Poprad). Na prvom mieste v kategórii mužov na 5 km sa umiestnil Martin Vanečko (Baník Hôrka) s časom 22min 40sek z domácich mal najlepší čas Miroslav Benko, ktorého čas 25min 12sek posunul na 5. miesto.

Dorast bežal na 2 km. Prvé priečky patrili cezpoľným súťažiacim Pavlovi Brejčákovi a Laure Brejčákovej, domáca Patrícia Bukovinská skončila na 4. mieste s časom 10min 4sek.

Trať na 800 metrov za žiakov prvý zabehol Daniel Lopušek (4min 28sek), za ním skončil Damián Petruľa a Dávid Javorský. Žiačky skončili v poradí Katarína Jordánová po nej nasledovali Viktória Orolínová a Paulína Orolínová.

Organizátori tohtoročnej súťaže Obec Spišské Bystré, ZŠ s MŠ Spišské Bystré, miestny Klub slovenských turistov a miestny Spolok červeného kríža spolu za pomoci sponzorov akcie pre súťažiacich pripravili štartovací balíček, občerstvenie, guľáš i tombolu.

Spokojnosť s akciou bola na oboch stranách. Organizátorom i súťažiacim prialo jesenné počasie a čo je podstatné, všetci v zdraví dobehli do cieľa. Veríme, že aj touto akciou povzbudíme všetkých ľudí a na budúci rok sa pridajú už k stálym milovníkom tohto športu. Podrobné výsledky súťaže nájdete na stránke obce v archíve oznamov pre občanov (výsledky bežeckých pretekov) alebo priamo na stránke pretekaj.sk.

Ešte že nebežal Paľo Orolin, víťaz by mal čo robiť.

P. Orolnová

Poďakovanie sponzorom

TJ Družstevník Spišské Bystré sa chce poďakovať sponzorom za zakúpenie teplákových vychádzkových súprav a dresov pre starších žiakov U15 a prípravky U11.

Poďakovanie patrí:

URBARIÁTU A POZEMKOVÉMU SPOLOČENSTVU SPIŠSKÉ BYSTRÉ

OBCI SPIŠSKÉ BYSTRÉ

VILIAMOVI NEMČKOVI-FIRMA ŠTART

ĎAKUJEME!

Stolnotenisti blahoželajú svojmu dlhoročnému členovi k jubileu

V septembri dlhoročný, no najmä výborný stolnotenista p. Michal Lopušek oslávil krásne jubileum 80 rokov života.

Pri tejto príležitosti sa zišli členovia STO Spišské Bystré, aby mu k tomuto krásnemu sviatku popriali to, čo sa priať zvykne - pevné zdravie, šťastie, lásky veľa. No veľkým prianím všetkých však bolo, aby p. Lopušek nestratil chuť zavítať medzi aktívnych členov oddielu, pretože bez jeho cenných rád a podpory si ho ako pevnú súčasť tímu nevedia ani predstaviť. Všetko najlepšie!!!

P. Šimonovičová

Obohatili sme knižnicu

Obecná knižnica každoročne dopĺňa svoj knižný fond. Aj v závere tohto roku pribudli pre našich čitateľov do políc nové tituly, z ktorých vyberáme:

Pre deti

Ak ste zvedaví ako sa zo žubrienok stali inštalatérky a čo vtipné a čarovné zažili, určite si prečítajte túto veselú a krásne ilustrovanú knihu Branislava Jobusa.

Mládež

Dojímavý príbeh chlapca, ktorý zachráni Bellu, ovčiarskeho psa, ktorého chcú dedinčania zmárniť, lebo sa túla po pastvinách, bol námetom aj pre rovnomenný film. Určite si prečítajte aj knihu.

Beletria pre ženy

Vychutnajte si novinku od najobľúbenejšej slovenskej spisovateľky a začítajte sa do príbehu troch rozdielnych a predsa podobných žien, ktoré spája silné puto priateľstva.

Beletria pre mužov

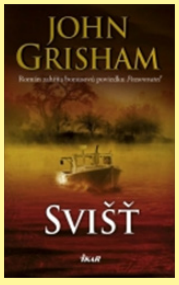

Ľudia očakávajú, že sudcovia budú čestní a spravodliví. Ich integrita a nestrannosť sú základom dobre fungujúceho súdneho systému. Lenže čo ak niektorý sudca obíde zákon alebo prijme úplatok? Svišť je ideálna kniha pre toho, kto obľubuje romány s náročnejšou zápletkou.

Sny nás posúvajú dopredu

foto: P. Orolínová

V sobotu 23. septembra o 15.00 h sa v zasadačke Obecného úradu v Spišskom Bystrom konala beseda so slovenskou spisovateľkou Emily D. Beňovou, ktorú organizovala Obecná knižnica. Po úvodnom privítaní a krátkom predstavení spisovateľky a jej tvorby, nasledovala beseda, do ktorej sa aktívne zapojili aj jej účastníci. Celá beseda sa niesla v uvoľnenej, príjemnej a veselej atmosfére, ktorú vytvorila samotná mladá a nadaná spisovateľka svojou úprimnosťou a komunikatívnosťou.

foto: P. Orolínová

Počas besedy predstavila seba, svoj život, začiatky tvorby v detstve, súčasnú tvorbu i plány do budúcna, prácu s vydavateľstvami. Jej príbeh bol určite povzbudením pre každého, kto si tvorí doma sám pre seba. Emily D. Beňová napísala viacero kníh rôznych žánrov, ale ako povedala, najbližšie je jej fantasy, v ktorom nie je ničím obmedzovaná a môže tak naplno využiť svoju fantáziu. Svoje námety na knihy často čerpá zo snov. Ako manželka a matka dvoch detí, má svoje povinnosti . Svojej záľube písania sa venuje po nociach. „Pri písaní sa ventilujem" – povedala.

Pre všetkých čitateľov unesených romanticko-erotickou trilógiou V objatí gentlemana,.... máme dobrú správu. Ako prezradila sama autorka, chystá sa jej štvrtá časť, ktorú si vydobyli samotní čitatelia tohto žánru.

Po záverečnom poďakovaní a odovzdaní malej pozornosti mali záujemcovia možnosť vyfotografovať sa s Emily a zakúpiť si knihu s venovaním a podpisom autorky. Ako darček si čitatelia odniesli mini knihu s podpisom a záložky do kníh. Tí, ktorí máte záujem prečítať si knihy tejto spisovateľky, môžete si ich vypožičať v našej obecnej knižnici. *P. Orolínová*

SMS spravodaj opäť v prevádzke

Po dlhšej dobe obec opäť zaviedla službu SMS spravodaj. Prešli sme na vynovenú ozna. movaciu službu.

Nová verzia oproti predošlej dokáže komunikovať prostredníctvom najpoužívanejších aplikácií akými sú Viber, WhatsApp. Prevádzkovateľ služby v tejto chvíli zapracúva prijímanie aj do Messengera.

Zasielanie krátkych oznamov do aplikácií vo veľkej miere znížilo náklady pre našu obec. SMS SPRAVODAJ v rámci inovácie za prechod do novej služby vyhlásil súťaž o mobilný telefón.

Viac informácií nájdete na www.smsspravodaj.info. Prihlásiť sa do tejto služby sa môžete na www.smsspravodaj.info/prihlaska alebo priamo na obecnom úrade.

Pracuje sa aj na verzii pre tých, ktorí nemajú internet v mobile a nemôžu využívať túto službu.

P. Orolínová

Plán akcií na najbližšie mesiace

Január

Novoročný turistický výstup na Krížový vrch
Novoročný stolnotenisový turnaj
Výročie oslobodenia obce

Február

Zimný prechod Kráľovej hole * Kvapka krvi * Ples Kubašanov
Fašiangový sprievod obcou * Futbalový turnaj hasičov

Marec

Vynášanie Moreny * Marec mesiac kníh * Veľkonočná tržnica

Zrelaxujte sa cvičením

Od novembra je tu opäť možnosť zacvičiť si hopingfit s hula-hopom. Zrelaxovať sa a rozhýbať všetky svaly a kosti tela si môžete každý utorok a štvrtok od 18.30h do 19.30h. v telocvični ZŠ. Pridajte sa!

Vianočný futbalový turnaj

16.12.2017 o 10.00h v telocvični ZŠ s MŠ - vianočný futbalový turnaj prípravky U10. Účasť potvrdili aj pozvaní hostia: Mgr. Dušan Galis, splnomocnenec vlády SR pre mládež a šport a primátor Mesta Spišská Nová Ves PhDr. Ján Volný, PhD. Družstvá: TJ Družstevník Sp. Bystré,FK Poprad, famt tatran Prešov, Liptovský Mikuláš, Rožňava

Našich deviatakov navštívili žiaci zo Svitav

Od 2.10. do 6.10.2017 navštívili miestnu základnú školu žiaci z Česka, presnejšie zo Svitav. Celý týždeň bol pre našich deviatakov niečim novým a odlišným od ostatných bežných dní v škole. Tieto dni sa niesli v duchu rôznych aktivít, výletov a zážitkov, pri ktorých mohli deviataci spoznať svojich českých rovesníkov a naopak. Pod vedením svitavských pedagógov, tiež pedagógov našej školy, spoznávali prírodu, kulúru a historické pamiatky Slovenska.

Prvé dni sa zoznámili aj s dedinou Spišské Bystré a priestormi školy. Ďalší deň navštívili jedno z najkrajších slovenských miest, Košice. Pozreli si Technické múzeum, planetárium, tiež si prešli interaktívnu expozíciu vedecko-technického centra pre deti a mládež. Po náučnej prehliadke navštívili aj Dóm sv. Alžbety a jedno z najznámejších nákupných centier Aupark.

Nasledujúce dni spoznávali krásy slovenskej prírody. Turistikou v Tatrách (Chata pri Zelenom plese) završili stred týždňa a ani nepriaznivé počasie ich neodradilo a aj nasledujúci deň sa vybrali na túru do Kubašku. Veríme, že si z tohto pre mnohých namahávého týždňa odniesli len pozitívne a pekné spomienky a už teraz sa tešíme na ich budúcoročný príchod.

Olympiáda zo slovenského jazyka

Dňa 26.10.2017 sa žiaci ôsmeho a deviateho ročníka ZŠ s MŠ Spišské Bystré zúčastnili školského kola Olympiády zo slovenského jazyka a literatúry. Olympiáda pozostávala z troch častí, ktoré museli žiaci zvládnuť. V prvej časti si svoje vedomosti zmerali v teste a prácou s rozličnými ukážkami, čím si precvičili nie len svoje vedomosti, ale dôležitá bola najmä ich pozornosť a čítanie s porozumením. Druhá časť pozostávala z transformácie textu z jedného slohového útvaru do druhého, čo žiaci hravo zvládli.

Tretia a hádam aj nastresujúcejšia časť bolo vytvoriť slávnostný príhovor na vopred určenú tému a následne jeho prednes pred ostatnými žiakmi. Aj napriek náročnosti a časovej tiesni si žiaci s jednotlivými úlohami poradili a do okresného kola postúpila žiačka 9.ročníka Daniela Brezinová. Po nej sa na druhom mieste umiestnil Peter Šoltis a tretie miesto obsadil Branislav Fábry. Pochvala patrí aj ďalším zapojeným - Daniele Petruľovej, Mariánovi Kedzuchovi, Dominikovi Orolinovi a Sáre Benkovej.

Obecná športová olympiáda

Aj tento rok naša škola organizovala už 13. ročník Obecnej športovej olympiády, ktorá sa konala 11.10.2017 v areáli školy. Cieľom olympiády bolo aktívne si zašportovať a zmerať si sily v rozličných olympijskych disciplínach. Žiaci boli rozdelení do viacerých kategórií podľa ročníkov a pohlavia a spoločne si mohli zasúťažiť v siedmich disciplínach. V behu zdravia v jednotlivých kategóriách zvíťazili Filip Alžbetkin, Šarlota Lopušeková, Samuel Zeman, Ivana Petruľová, Jonatán Bendík, Liliana Lopušeková, Marek Kolba a Patrícia Bukovinská. V skoku do diaľky sa najlepšie umiestnili vo svojich kategóriách Patrik Fajtl, Liliana Lopušeková, Sebastián Peter Pitoňák, Viktória Orolinová, Marek Kolba a Alexandra Pitoňáková. V skoku do výšky získali víťazné medaily Benjamím Fábry a Tamara Ilošvajová. Za hod kriketovou loptičkou víťazstvo vo svojich kategóriach získali Mário Lešundák, Lenka Dzurňáková, Matej Benko, Karolína Orolinová, Patrik Fajtl, Barbora Krajčová, Ján Lipták a Viktóia Orolinová. Vo vybíjanej zvíťazilo družstvo siedmeho ročníka, vo futbale družstvo žiakov 5.A a vo florbale sa stalo víťazom družstvo chlapcov zo siedmeho ročníka.

Florbalový turnaj

V tomto školskom roku sa naša škola zapojila do florbalového turnaja - Florbalová SK liga, v našej skupine boli 4 družstvá. Dňa 12. 10. 2017 naši žiaci odohrali turnajovým spôsobom zápasy vo Florbalovej SK lige 2017-2018 v telocvični ZŠ s MŠ Dolný Smokovec. Po prvom turnaji je družstvo chlapcov zo Spišského Bystrého na prvom mieste. Rovnako aj družstvo dievčat je v tabuľke po prvom turnaji na prvom mieste.

Štolcova Hranovnica

Dňa 25.10.2017 sa uskutočnila súťaž v prednese poézie a prózy pod názvom Štolcova Hranovnica. Našu školu reprezentovali títo žiaci: Samuel Špirek, Lukáš Orolín, Lea Kolbová, Vanessa Kobolková. Prvé miesto v prednese poézie a prózy obsadil práve žiak našej školy Samuel Špirek, k čomu mu srdečne blahoželáme a ostatným žiakom týmto vyjadrujeme veľkú vďaku za reprezentáciu školy.

V. Galisová, foto: archív ZŠ

V zdravom tele je zdravý duch

Vedeli ste, že epidémiou tretieho tisícročia je osteoporóza? Metabolické ochorenie kostí, pri ktorom ubúda množstvo kostnej hmoty, vznikajú poruchy štruktúry kostí a zvyšuje sa riziko zlomenín. Dvadsiaty október je svetovým dňom osteoporózy a aj z tohto dôvodu v rámci Dňa zdravia, ktorý sa konal u nás v obci 21. októbra, bolo témou prednášky toto ochorenie. Do akej miery pomáha prevencia, ako ju ovplyvňuje strava a pohyb, akých ľudí a vekové kategórie najviac postihuje a čo robiť ak ju už máme, o tom prednášal MUDr. Július Šípoš, kardiológ z Centra zdravého srdca v Starej Ľubovni.

V rámci tohto dňa väčšina prítomných využila aj osobnú konzultáciu v oblasti kardiológie a diabetológie u pána doktora. Záujem bol aj o meranie tlaku, cukru, cholesterolu, vyšetrenie melanómu, ktoré zabezpečovali pani doktorky M. Krettová a J. Kováčová - Gajanová. Aký orgán v

foto: P. Orolinová

tele vám nefunguje, to ste mohli zistiť na základe merania energetických dráh, ktoré robila Gitka Drobná. Tí odvážnejší mohli využiť aj možnosť akupunktúry. Všetky tieto vyšetrenia a merania boli poskytované zdarma. Nechýbala ani prezentácia výrobkov zdravej výživy – dia, racio a bezlepkové produkty. Oboznámiť ste sa mohli aj s kozmetikou, bylinnými a prírodnými produktmi. Na ochutnanie boli k dispozícii rôzne druhy čajov, likéry, sirupy, zelené potraviny, pečivo aj zdravé koláčiky.

Súčasťou zdravého životného štýlu je aj pohyb. Ten nechýbal ani na tejto akcii. Možnosť vyskúšať si hoopingfit a nordic walking, ktorý je vhodný ako prevencia proti osteoporóze, mali všetci. Priamo v telocvični, ale aj vonku.

Pre tých, ktorí už zabudli, chceli sa zdokonaliť alebo naučiť sa správne podať prvú pomoc, tu boli žiačky zo Strednej zdravotnej školy v Poprade so svojou učiteľkou. Priamo na figuríne názorne predviedli správnu techniku a usmernili deti aj dospelých. Pre najmenšie detičky bola pripravená kefka na zuby a chrup, kde sa mohli naučiť ako správne čistiť zúbky. Nezabudli sme ani na omaľovanky, džúsik a koláčik.

Verím, že všetci si z tohto dňa odniesli niečo poučné, čo prispeje k zlepšeniu ich zdravia, alebo sa odhodlali zmeniť svoj životný štýl. Veď nemali by sme zabúdať, že zdravie máme len jedno a často kvôli povinnostiam v práci i doma ho zanedbávame. Na záver sa chcem poďakovať všetkým, ktorí prispeli k zabezpečeniu tejto akcie, verím že o rok sa stretneme opäť. *P. Orolinová*

V októbri sme si pripomenuli úctu k starším

foto: P. Orolinová

Úcta k starším ľuďom by mala byť prirodzenou súčasťou nášho života, je vysoko cenená a dôležitá. Október je mesiacom, kedy si intenzívnejšie pripomíname túto našu povinnosť voči ľuďom v našom okolí.

Tento rok 22. októbra obec prichystala pre našich dôchodcov posedenie v jedálni základnej školy. Po úvodnom privítaní všetkých prítomných nasledoval príhovor starostu obce, „dôchodcovská hymna" a prípitok. Kultúrny program otvorili deti základnej školy prednesom, spevom a tancom. Príjemnými tónmi klavírnych skladieb sa predstavili žiaci Základnej umeleckej školy RosničkaArt. Na ľudovú nôtu preradil FS Rovienka, ktorý svojou scénkou z čepčenia, tancom a spevom prispel k veselej nálade nedeľného popoludnia. Pre našich rodičov, starých rodičov a prarodičov bolo prichystané pohostenie, teplý čaj aj malá pozornosť vo forme darčekového balíčka. Aj takýmto spôsobom sme sa snažili poďakovať za to, že Vás máme a povedať Vám ,že stále potrebujeme – vaše rady overené životnými skúsenosťami i zrelú lásku.

Najstarším obyvateľom, ktorí sa nemohli zúčastniť tohto posedenia zo zdravotných alebo iných dôvodov boli darčekové balíčky doručené domov.

P. Orolinová

Výhra pre Strom roka 2016

foto: P. Orolinová

Naša krásna lipa malolistá, ktorá sa týči už vyše dvesto rokov, podľa odhadu odborníka, na miestnom cintoríne, sa dočkala naplnenia svojej výhry za druhé miesto v súťaži Strom roka 2016, ktorým bolo odborné ošetrenie stromu v hodnote 300 eur.

Odborník v danej oblasti arborista Ing. Martin Kolník aj so svojim tímom 22. septembra vykonal ošetrenie lipy, ktorého súčasťou bola aj veľmi zaujímavá prednáška o arboristike, odbore zaoberajúcom sa starostlivosťou o stromy, ich ošetrovanie a ochranu, taktiež o samotnej práci, technike ošetrovania a skúsenostiach v práci. Prednášky sa zúčastnili žiaci tunajšej ZŠ a ich pedagógovia v rámci vyučovania prírodovedy a prírodovedného krúžku. Žiaci si mohli pozrieť prípravu a začiatok samotného ošetrenia stromu.

Lipy malolisté sa dožívajú 1000 rokov. Sú priamymi svedkami našej histórie, aj „naša lipa", ktorá je podľa tohto tvrdenia ešte v rokoch mladosti, je svedkom tej našej „Kubašskej". Náš ľudský život predstavuje často len zlomok zo života lipy. Preto by sme mali urobiť všetko preto, aby toto prírodné bohatstvo, ktoré nám tu zasadili naši predkovia, mohli obdivovať aj ďalšie naše generácie. *p. Orolinová*

Stĺpček pre zdravie

V zime sa máme viacej starať o obličky a močový mechúr. Klimatická energia zimy je chlad, prvok voda, chuť slaná, farba tmavo modrá až čierna. To všetko súvisí s našim organizmom, sme súčasťou prírody. Ak po prechádzke či lyžovaní cítime prechladnutie, na vypotenie môže pomôcť kombinácia potravín.

Hovorí sa, že medzi liekom a potravou nie je veľký rozdiel. Vyskúšajte ryžovú kašu z jabĺk a hrozienok. Potrebovať budete 100g ryže, 50g cukru, 1 väčšie jablko, 30g hrozienok. Ryžu uvaríme na kašu a pridáme nakrájané jablká, namočené hrozienka, cukor a varíme ešte 5 minút. Podávame horúce.

Telu určite pomôže aj ak si do vane napustíte horúcu vodu, pridáte 1 kg morskej soli, pár kvapiek esenciálneho oleja a poležíte si 15 minút alebo si uvaríte lipový, šalviový alebo ďumbierový čaj a potom hneď pod deku. Kombinácie závisia od vašich skúseností.

Babky v predvianočnom čase piekli koláče z vlašských, lieskových orechov, maku, jabĺk a hrušiek či lekváru. Semená orechov prospievajú obličkám a mozgu.

Ak máte možnosť navštíviť fínsku saunu, ruskú baňu, či ste v klube ľadových medveďov, to všetko pomáha hlavne preventívne.

Všade nás obklopuje voda, pozorujme ju, o obličkách sa veľa dozvieme, nie sú to len dve fazuľky, prestaňme sypať do tela, vody, to, čo tam nepatrí. Prajem Vám peknú zimu *MZ.*

Tento článok nie je náhrada za lekársku starostlivosť, ale môže slúžiť ako inšpirácia na využitie prírodných produktov pre zdravie.

Októbrová kvapka krvi

foto: archív MS SČK

V nedeľu 29. októbra 2017 sa konal v našej obci mobilný odber krvi, ktorý organizačne zabezpečili členky MS SČK pod vedením p. Stazky Jakubčovej a v spolupráci s NTS Poprad.

Odber krvi ako úspešná, pravidelne organizovaná akcia si už našla svoje miesto medzi obyvateľmi obce. Tentokrát bola krv odobratá 35 darcom. Pre všetkých zúčastnených bolo pripravené malé občerstvenie a milá pozornosť (ručná baterka).

Členovia MS SČK sa tešia na stretnutie a týmto zároveň pozývajú občanov na ďalší odber v Spišskom Bystrom, ktorého termín bude záujemcom o darovanie krvi včas oznámený.

P. Šimonovičová

Poďakovanie darcom krvi

foto: archív MS SČK

V nedeľné popoludnie, dňa 19. novembra 2017 o 15.00 hod. v Bare Alžbetka v Spišskom Bystrom usporiadali členky MS SČK ako prejav vďaky posedenie pre všetkých darcov, ktorí počas tohto roka darovali krv v Spišskom Bystrom. Posedenie sa nieslo v príjemnej atmosfére. Na začiatku predsedníčka MS SČK p. Oľga Liptáková privítala darcov a poďakovala im za doterajšie darcovstvo, ako i účasť na tejto milej akcii. Potom dala slovo p. starostovi, ktorý poďakoval členkám MS SČK za možnosť sprostredkovania odberu krvi v našej obci. Nasledoval slávnostný prípitok, ako inak červeným vínkom a podávala sa chutná večera zavŕšená sladkým koláčom. *P. Šimonovičová*

Finále Východoslovenskej hasičskej ligy

DHZ Spišské Bystré bolo 16.septembra organizátorom 16. ročníka finálovej súťaže hasičských líg východného Slovenska.

Súťaže sa zúčastnili najlepšie družstvá Prešovského a Košického kraja - 27 tímov mužov a 16 tímov žien.

Medzi mužmi zvíťazili zástupcovia Košickej ligy Vtáčkovce s časom 14,58s. Z domácej regionálnej ligy Spiš reprezentovala okres Poprad aj Štôla, ktorá skončila na treťom mieste. V kategórii žien si prvenstvo opäť vybojoval Spišský Štvrtok z OHL Levoča s časom 18,18s.

DHZ Spišské Bystré.. Foto: P. Orolínová

Varia už 20 rokov

Jedáleň Mária Orolinová vznikla v roku 1997. Podnetom bol rozširujúci sa priemysel a narastajúci počet obyvateľov v meste Poprad a okolí. Jedáleň vo svojich počiatkoch prevádzkovala samostatnú kuchyňu a jedáleň, neskôr pribudli výdaj-ne aj služba rozvozu obedov do okolia Popradu. Denne pripravujú cez osemsto obedov. Výdajňa, ktorá bola otvorená v našej obci je momentálne mimo prevádzky, no stále zabezpečujú rozvoz, každý deň je to tridsať obedov. Denné menu pozostáva z piatich druhov jedál. Na svoje si prídu milovníci klasickej kuchyne, ale aj tí, ktorí obľubujú ľahké jedlá so zeleninou či špeciality. Varia aj pre ľudí, ktorí držia bezlepkovú diétu.

Jedáleň vo veľkej miere zabezpečuje formou cateringu stravu na rôzne spoločenské udalosti – svadby, kary, večierky a oslavy. *P. Orolínová*

Tvorili sme na Vianoce

foto: P. Orolínová

Katarínske popoludnie patrilo vianočnému tvoreniu. V hasičskej zbrojnici sa stretli ženičky z našej obce, aby spoločne v predvia- nočnej nálade ukázali, čo všetko sa dá vyrobiť z rôznych prírodných materiálov, papiera, skla, stúh, čipiek, priadze. Pozrieť aj vyskúšať ste si mohli výrobu papierových stromčekov, háčkovaných ozdôb, či naučiť sa zdobiť vianočné gule stuhami. Deti aj dospelých zaujala servítková technika, či maľovanie na sklo. Inšpiratívne bolo aj využitie starej pružiny z postele na výrobu milých snehuliačikov a výroba vianočných pohľadníc. Mnohých určite prekvapilo, čo všetko sa dá vyrobiť zo starej knihy - svietnik, vianočné gule, či anjeli. Vôni vianočných trubičiek len málo kto odolal, deti si ich vyrábali aj samé. Verím, že tieto dielne boli pre vás inšpiratívne a podnetné. Teraz už ostáva len nájsť si čas a niečo si doma vytvoriť. Nádherné výrobky našich ženičiek si môžete pozrieť aj na webovej stránke obce vo fotogalérii. *P. Orolínová*

foto: P. Orolínová

Posvätenie adventného venca a zapálenie prvej adventnej sviečky pred obecným úradom.

Prišiel k nám Mikuláš

Raz do roka, 6. decembra, si určite všetky deti vyčistia s radosťou svoju čižmičku najlepšie ako vedia. A to preto, lebo túžobne očakávajú darček od Mikuláša.

Tohto roku sa na jeho príchod nechystali len deti, ale aj anjelici , ktorí hneď po detskej svätej omši upratovali, čistili čižmičky, piekli a nacvičovali pesničky. Nie všetko dopadlo podľa ich predstáv. No deti im pomohli. Spoločným spevom privítali v kostole svätého Mikuláša. Tie odvážne mu povedali básničku či odpovedali na jeho otázky.

Potom všetci spoločne aj s čertíkmi rozsvietili pred obecným úradom vianočný stromček a výzdobu. Nakoniec prišlo na rad tak túžobne očakávané rozdávanie darčekov. Príjemnú atmosféru navodili spevom aj členky Klubu dôchodcov a FS Rovienka. Nechýbal ani výborný punč miestnej základnej školy pre deti a dospelých a koláčiky. Poďakovanie patrí všetkým, ktorí sa zapojili do tejto akcie. *P. Orolínová*

foto: J. Bendík

foto: J. Bendík

KUBAŠSKÝ SPRAVODAJ: Štvrťročník obce Spišské Bystré. Vydáva Obec Spišské Bystré, Michalská 394,059 18 Spišské Bystré. IČO 00 326 542
Redakcia: šéfredaktor: Ing. Kamila Vilimová, redakčná rada: Bc. Paulína Orolínová, JUDr. Patrícia Šimonovičová, Mgr. Viktória Galisová. **Jazyková úprava:** Mgr. Gabriela Nemcová **Grafická úprava:** Mgr. Anna Šramková. **email:** spravodaj.sp.b@gmail.com. **Redakcia si vyhradzuje právo výberu a úpravy článkov.**
Tlač: Popradská tlačiareň - vydavateľstvo, Popradskej brigády 9, 058 01 Poprad. **Registrované** Ministerstvom kultúry SR pod EV 5384/16. **ISSN** 2453-9260.